

บทที่ 6

สรุป อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

คณะวิจัยได้ทำการศึกษาการวางแผนนโยบายการจัดการความรู้ของศูนย์การเรียนรู้ ICT ชุมชน กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร โดยศึกษาผลการใช้ประโยชน์ศูนย์การเรียนรู้ ICT ชุมชน กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ผลการประเมินผลการดำเนินงานของศูนย์การเรียนรู้ ICT ชุมชน กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ผลประเมินผลการดำเนินงานของศูนย์การเรียนรู้ ICT ชุมชน ผลการส่งเสริมการปรับโครงสร้างเศรษฐกิจและสังคมของศูนย์การเรียนรู้ ICT ชุมชน การเปรียบเทียบข้อมูลเพื่อการวางแผนการจัดการความรู้ของศูนย์การเรียนรู้ ICT ชุมชน กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร เพื่อนำไปการวางแผนและจัดทำนโยบายการจัดการความรู้ของศูนย์การเรียนรู้ ICT ชุมชน กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร โดยการมีส่วนร่วมของชุมชน สรุป อภิปรายผลและมีข้อเสนอแนะดังต่อไปนี้

สรุปผลการวิจัย

ตอนที่ 1 ผลการใช้ประโยชน์ศูนย์การเรียนรู้ ICT ชุมชน กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร

ผลการใช้ประโยชน์ศูนย์การเรียนรู้ ICT ชุมชน กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร จำนวนและร้อยละเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามเป็นเพศชาย ร้อยละ 47.10 เพศหญิง ร้อยละ 52.90 ส่วนใหญ่มีอายุระหว่างระหว่าง 25-34 ปี ร้อยละ 47.80 จบการศึกษาระดับปริญญาตรีมากที่สุดถึงร้อยละ 60.80 สถานภาพผู้ใช้บริการเป็นกรรมการของศูนย์ ร้อยละ 37.20 เป็นผู้ใช้บริการศูนย์ ICT ชุมชน ร้อยละ 17.30 อาชีพส่วนใหญ่รับราชการ ร้อยละ 30.50 รองลงมาคือพนักงานของรัฐ ร้อยละ 25.20 ส่วนใหญ่มีประสบการณ์ทำงานต่ำกว่า 5 ปี ร้อยละ 56.50 แต่มีประสบการณ์ทำงานหรืออบรมเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ถึงร้อยละ 83.20

ผลการใช้ประโยชน์ศูนย์การเรียนรู้ ICT ชุมชน ตามความเห็นของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่าโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ผลการใช้ประโยชน์ศูนย์การเรียนรู้ ICT ชุมชน ด้านการใช้บริการอินเทอร์เน็ต มาก เป็นลำดับแรก รองลงมาคือ ด้านเครื่องคอมพิวเตอร์ ส่วนด้านการฝึกอบรม และ ด้านการจัดเก็บข้อมูล อยู่ในระดับปานกลาง

ตอนที่ 2 ผลการเปรียบเทียบการใช้ประโยชน์ศูนย์การเรียนรู้ ICT ชุมชน กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ระหว่างศูนย์ที่จัดตั้งระยะแรก กับศูนย์ที่จัดตั้งระยะที่สอง

ผลการเปรียบเทียบการใช้ประโยชน์ศูนย์การเรียนรู้ ICT ชุมชน กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารระหว่างศูนย์ที่จัดตั้งระยะแรกกับศูนย์ที่จัดตั้งระยะที่สอง โดยรวม พบว่าแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ เมื่อพิจารณาทางด้านพบว่า ด้านเครื่องคอมพิวเตอร์ ด้านการฝึกอบรม และด้านการใช้บริการอินเทอร์เน็ต แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ แต่ด้านการจัดเก็บข้อมูล พบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ผลการเปรียบเทียบการประเมินผลการดำเนินงานของศูนย์การเรียนรู้ ICT ชุมชน กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ระหว่างศูนย์ที่จัดตั้งระยะแรก กับศูนย์ที่จัดตั้งระยะที่สอง พบว่าแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาทางด้านพบว่า ด้านสถานที่และด้านงบประมาณ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ แต่ด้านบุคลากร ด้านข้อมูลองค์ความรู้ และด้านการมีส่วนร่วมของชุมชนและผู้นำ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตอนที่ 3 ผลการดำเนินงานของศูนย์การเรียนรู้ ICT ชุมชนกระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร

ผลการประเมินผลการดำเนินงานของศูนย์การเรียนรู้ ICT ชุมชนกระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามเป็นเพศชาย ร้อยละ 46.50 เพศหญิง ร้อยละ 53.50 ส่วนใหญ่มีอายุระหว่างระหว่าง 25-34 ปี ร้อยละ 50.30 จบการศึกษาระดับปริญญาตรีมากที่สุดถึงร้อยละ 68.30 สถานภาพผู้ใช้บริการเป็นเจ้าของพื้นที่ของศูนย์ ร้อยละ 62.50 เป็นผู้ใช้บริการศูนย์ ICT ชุมชน ร้อยละ 17.30 อาชีพส่วนใหญ่รับราชการ ร้อยละ 38.40 รองลงมาคือพนักงานของรัฐ ร้อยละ 26.70 ส่วนใหญ่มีประสบการณ์ทำงานต่ำกว่า 5 ปี ร้อยละ 55.20 แต่มีประสบการณ์ทำงานหรืออบรมเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ถึงร้อยละ 86.90

ผลการประเมินผลการดำเนินงานของศูนย์การเรียนรู้ ICT ชุมชนกระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร โดยรวม อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาทางด้าน พบว่า ด้านสถานที่อยู่ในระดับมาก รองลงมา อยู่ในระดับปานกลาง คือ ด้านบุคลากร ด้านข้อมูลองค์ความรู้ ด้านการมีส่วนร่วมของชุมชนและผู้นำ และด้านงบประมาณ

ตอนที่ 4 ผลการดำเนินงานของศูนย์การเรียนรู้ ICTชุมชนต่อยุทธศาสตร์ทิศทาง และการบริหารจัดการ ศูนย์ฯ เพื่อการสร้างชุมชนเข้มแข็ง

ผลการดำเนินงานของศูนย์การเรียนรู้ ICTชุมชนต่อยุทธศาสตร์ทิศทาง และการบริหารจัดการ ศูนย์ฯ เพื่อการสร้างชุมชนเข้มแข็ง ในประเด็นการส่งเสริมการปรับโครงสร้างเศรษฐกิจและสังคมของ ศูนย์การเรียนรู้ ICT ชุมชน กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ระดับมาก ด้านยุทธศาสตร์และทิศทางกระบวนการของศูนย์การเรียนรู้ ICT ชุมชน และ ด้านกระบวนการหลักเกี่ยวกับการบริหารจัดการศูนย์การเรียนรู้ ICT ชุมชน อันดับสุดท้าย ด้านกระบวนการหลักเกี่ยวกับการบริหารจัดการศูนย์การเรียนรู้ ICT ชุมชน

ผลการเปรียบเทียบการส่งเสริมการปรับโครงสร้างเศรษฐกิจและสังคมของศูนย์การเรียนรู้ ICT ชุมชน กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ระหว่างศูนย์ที่จัดตั้งระยะแรก กับศูนย์ที่จัดตั้งระยะที่สอง พบว่า แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านยุทธศาสตร์และทิศทางกระบวนการของศูนย์การเรียนรู้ ICT ชุมชน และด้านกระบวนการหลักเกี่ยวกับการบริหารจัดการศูนย์การเรียนรู้ ICT ชุมชน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ แต่ด้านทิศทางและยุทธศาสตร์หลักในการสร้างศูนย์การเรียนรู้ ICT ชุมชน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตอนที่ 5 ผลการวางแผนและจัดทำนโยบายการจัดการความรู้ของศูนย์การเรียนรู้ ICT ชุมชน กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร

แผนยุทธศาสตร์การจัดการความรู้ศูนย์การเรียนรู้ไอซีทีชุมชน กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ปี พ.ศ.2555-2558 ประกอบด้วย 4 องค์ประกอบ ดังนี้

องค์ประกอบที่ 1 ที่มาและความสำคัญของแผนยุทธศาสตร์การจัดการความรู้ศูนย์การเรียนรู้ไอซีทีชุมชน กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ปี พ.ศ. 2555-2558

องค์ประกอบที่ 2 วิสัยทัศน์ พันธกิจ และเป้าประสงค์ของแผนยุทธศาสตร์การจัดการความรู้ศูนย์การเรียนรู้ไอซีทีชุมชน กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ปี พ.ศ. 2555-2558

องค์ประกอบที่ 3 ยุทธศาสตร์ ตัวชี้วัด และเป้าหมาย การจัดการความรู้ศูนย์การเรียนรู้ไอซีทีชุมชน กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ปี พ.ศ. 2555-2558

องค์ประกอบที่ 4 แผนปฏิบัติการจัดการความรู้ศูนย์การเรียนรู้ไอซีทีชุมชน กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ปี พ.ศ. 2555-2558

รายละเอียดของแต่ละองค์ประกอบ ได้แก่

องค์ประกอบที่ 1 ที่มาและความสำคัญของแผนยุทธศาสตร์การจัดการความรู้ศูนย์การเรียนรู้ไอซีทีชุมชน กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ปี พ.ศ.2555-2558

ข้อสรุปโดยภาพรวมโดยสรุปแล้ว ศูนย์การเรียนรู้ไอซีทีชุมชน ที่จะสามารถบริหารจัดการได้อย่างยั่งยืนและอยู่รอดจะประกอบด้วยแก่นหลักของการบริหารจัดการศูนย์การเรียนรู้ไอซีทีชุมชน ดังนี้ มีความชัดเจนในการบริหารจัดการศูนย์การเรียนรู้ไอซีทีชุมชนเพื่อการพึ่งตนเองและต่อเนื่อง มีความชัดเจนในการทำงานเชิงมีส่วนร่วมร่วมกับทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องอย่างน้อย 3 มิติหลัก คือ การมีส่วนร่วมร่วมกับชุมชนของตนเอง การมีส่วนร่วมร่วมกับชุมชนและศูนย์การเรียนรู้ไอซีทีชุมชนอื่นๆ และการมีส่วนร่วมร่วมกับหน่วยงานภาคีต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง มีการประสานงานอย่างต่อเนื่อง สม่่าเสมอกับทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง โดยเฉพาะกับกระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร เครือข่ายภาคี ตลอดจนหน่วยงานอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง มีการสื่อสารและการประชาสัมพันธ์อย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง เพื่อก่อให้เกิดการใช้ประโยชน์จากศูนย์การเรียนรู้ไอซีทีชุมชน ร่วมกันอย่างทั่วถึงและเท่าเทียม อีกทั้งยังเป็นการสร้างความรู้ ความเข้าใจให้กับเครือข่ายภาคีอื่นๆ เพื่อการเชื่อมประสานการทำงานร่วมกันให้เกิดประโยชน์สูงสุดกับทุกฝ่าย

การนำเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารมาใช้ประโยชน์โดยเฉพาะการจัดการความรู้ซึ่งอยู่ชุมชนท้องถิ่น โดยผ่านศูนย์การเรียนรู้ชุมชนไอซีทีจึงเป็นกิจกรรมสำคัญ อันจะเป็นรากฐานและการปรับเปลี่ยนสังคมและเศรษฐกิจในแต่ละชุมชน ให้เป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ ดังนั้นแผนยุทธศาสตร์การจัดการความรู้จะเป็นกรอบแนวคิดหลักในการวางแผนและดำเนินนโยบายการจัดการความรู้ ผ่านศูนย์การเรียนรู้ชุมชนไอซีทีที่กระจายกันอยู่ทั่วประเทศ ส่งเสริมการปรับโครงสร้างเศรษฐกิจและสังคมให้กับชุมชน นำเอาความรู้และประสบการณ์ของภูมิปัญญาท้องถิ่นมาแลกเปลี่ยนเรียนรู้ จัดเก็บเป็นทุนทางสังคมของชุมชนท้องถิ่น เป็นพื้นฐานเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนของชุมชนตลอดไป

องค์ประกอบที่ 2 วิสัยทัศน์ พันธกิจ และเป้าประสงค์ของแผนยุทธศาสตร์การจัดการความรู้ศูนย์การเรียนรู้ไอซีทีชุมชน กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ปี พ.ศ. 2555-2558

วิสัยทัศน์

ศูนย์การเรียนรู้ไอซีทีชุมชนกระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร เป็นแหล่งข้อมูลสารสนเทศและแหล่งการเรียนรู้ของชุมชน เป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ที่ยั่งยืน

พันธกิจ

1. ศูนย์การเรียนรู้ไอซีทีชุมชน ทำหน้าที่จัดการความรู้ชุมชนผ่านระบบเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร

2. ศูนย์การเรียนรู้ไอซีทีชุมชน จัดเก็บข้อมูล ประมวลความรู้ และกลั่นกรองความรู้ เพื่อการเข้าถึงความรู้ของชุมชนผ่านระบบเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร

3. ศูนย์การเรียนรู้ไอซีทีชุมชน ทำหน้าที่เผยแพร่ความรู้ของชุมชนเพื่อการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และการเรียนรู้ของคนในชุมชน

เป้าประสงค์

1. ศูนย์การเรียนรู้ไอซีทีชุมชนมีชุมชนนักปฏิบัติซึ่งเป็นนักจัดการความรู้ที่สามารถดำเนินงานได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

2. ศูนย์การเรียนรู้ไอซีทีชุมชนมีระบบสารสนเทศเพื่อการจัดการความรู้

3. ศูนย์การเรียนรู้ไอซีทีชุมชนมีเครือข่ายการจัดการความรู้

การวิเคราะห์องค์การของศูนย์การเรียนรู้ไอซีทีชุมชน จะทำการวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาสและอุปสรรคด้วย SWOT Analysis

การวิเคราะห์กลยุทธ์การจัดการความรู้ศูนย์การเรียนรู้ไอซีทีชุมชน โดยการนำผลการวิเคราะห์องค์การมาทำเป็นสังเคราะห์เป็นกลยุทธ์ด้วย TOWS Matrix

องค์ประกอบที่ 3 ยุทธศาสตร์ ตัวชี้วัด และเป้าหมายการจัดการความรู้ศูนย์การเรียนรู้ไอซีทีชุมชน กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ปี พ.ศ.2555-2558

ประเด็นยุทธศาสตร์

ยุทธศาสตร์ที่ 1 การพัฒนานักจัดการความรู้ศูนย์การเรียนรู้ไอซีทีชุมชน

กลยุทธ์ 1.1 การจัดตั้งชุมชนนักปฏิบัติ

กลยุทธ์ 1.2 การอบรมการจัดการความรู้สำหรับนักจัดการความรู้

ยุทธศาสตร์ที่ 2 การพัฒนาระบบสารสนเทศเพื่อการจัดการความรู้

กลยุทธ์ 2.1 การสร้างเว็บไซต์การจัดการความรู้ของศูนย์การเรียนรู้ไอซีทีชุมชน

กลยุทธ์ 2.2 การจัดเก็บองค์ความรู้ของศูนย์การเรียนรู้ไอซีทีชุมชน

ยุทธศาสตร์ที่ 3 การพัฒนาเครือข่ายการจัดการความรู้

กลยุทธ์ 3.1 การจัดตั้งชุมชนนักปฏิบัติออนไลน์ระหว่างศูนย์การเรียนรู้ไอซีทีชุมชน

กลยุทธ์ 3.2 การแลกเปลี่ยนข้อมูลและการเรียนรู้ระหว่างศูนย์การเรียนรู้ไอซีทีชุมชน

กลยุทธ์ 3.3 การนำความรู้ไปใช้ประโยชน์

องค์ประกอบที่ 4 แผนปฏิบัติการจัดการความรู้ศูนย์การเรียนรู้ไอซีทีชุมชน กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ปี พ.ศ.2555-2558

ประเด็นยุทธศาสตร์การจัดการความรู้ข้อที่ 1 การพัฒนานักจัดการความรู้ศูนย์การเรียนรู้ไอซีทีชุมชน

กลยุทธ์ 1.1 การจัดตั้งชุมชนนักปฏิบัติ

กลยุทธ์ 1.2 การอบรมการจัดการความรู้สำหรับนักจัดการความรู้

เป้าหมายการจัดการความรู้

1. จำนวนชุมชนนักปฏิบัติของศูนย์การเรียนรู้ไอซีทีชุมชน 20 ชุมชน

2. ศูนย์ระบุความรู้ที่ชุมชนของตนเอง ได้อย่างน้อย 4 เรื่อง

3. เอกสารความรู้เฉพาะชุมชน ไม่น้อยกว่า 5 เรื่อง

4. รายชื่อภูมิปัญญาและผู้รู้ในชุมชน ไม่น้อยกว่า 20 คน

5. มีเว็บบล็อกเผยแพร่คำบอกเล่าประสบการณ์ของผู้รู้ในชุมชนจัดเก็บในเว็บไซต์การจัดการความรู้ของศูนย์การเรียนรู้ไอซีทีชุมชน ไม่น้อยกว่า 20 เรื่อง

6. ผู้เข้ารับการอบรมการจัดการความรู้สำหรับนักจัดการความรู้พึงพอใจมาก

7. ผู้เข้ารับการอบรมการจัดการความรู้มีการนำความรู้ที่ได้รับจากการอบรมการจัดการความรู้สำหรับนักจัดการความรู้ไปใช้ประโยชน์มาก

ประเด็นยุทธศาสตร์การจัดการความรู้ข้อที่ 2 การพัฒนาระบบสารสนเทศเพื่อการจัดการความรู้

กลยุทธ์ 2.1 การสร้างเว็บไซต์การจัดการความรู้ของศูนย์การเรียนรู้ไอซีทีชุมชน

กลยุทธ์ 2.2 การจัดเก็บองค์ความรู้ของศูนย์การเรียนรู้ไอซีทีชุมชน

เป้าหมายการจัดการความรู้

1. เว็บไซต์การจัดการความรู้ของศูนย์การเรียนรู้ไอซีทีชุมชน จำนวน 1 เว็บไซต์

2. หมวดหมู่ของความรู้ภายในเว็บไซต์การจัดการความรู้ของศูนย์การเรียนรู้ไอซีทีชุมชน ไม่น้อยกว่า 4 หมวดหมู่

3. เว็บไซต์การจัดการความรู้ของศูนย์การเรียนรู้ไอซีทีชุมชน เชื่อมโยงเว็บศูนย์ต่าง ๆ ไม่น้อยกว่า 20 ศูนย์

4. เว็บไซต์การจัดการความรู้ของศูนย์การเรียนรู้ไอซีทีชุมชน มีผู้เข้ามาศึกษาหาความรู้ไม่น้อยกว่า 100 คนต่อเดือน

5. ผู้ใช้เว็บไซต์การจัดการความรู้ของศูนย์การเรียนรู้ไอซีทีชุมชนมีความพึงพอใจมาก

6. ผู้ใช้เว็บไซต์การจัดการความรู้ของศูนย์การเรียนรู้ไอซีทีชุมชนการนำความรู้ที่ได้รับจากเว็บไซต์ไปใช้ประโยชน์มาก

ประเด็นยุทธศาสตร์การจัดการความรู้ข้อที่ 3 การพัฒนาเครือข่ายการจัดการความรู้
 กลยุทธ์ 3.1 การจัดตั้งชุมชนนักปฏิบัติออนไลน์ระหว่างศูนย์การเรียนรู้ไอซีทีชุมชน
 กลยุทธ์ 3.2 การแลกเปลี่ยนข้อมูลและการเรียนรู้ระหว่างศูนย์การเรียนรู้ไอซีทีชุมชน
 กลยุทธ์ 3.3 การนำความรู้ไปใช้ประโยชน์

เป้าหมายการจัดการความรู้

1. มีชุมชนนักปฏิบัติออนไลน์ระหว่างศูนย์การเรียนรู้ไอซีทีชุมชน 20 ชุมชน
2. สมาชิกของศูนย์มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ทุกสัปดาห์
3. มีผู้เข้ามาแลกเปลี่ยนความรู้ไม่น้อยกว่า 100 คนต่อเดือน
4. ผู้ใช้งานเครือข่ายการจัดการความรู้มีการนำความรู้ไปใช้ประโยชน์มากกว่าร้อยละ 50
5. ผลการประเมินเว็บการจัดการความรู้อยู่ในระดับดี

ผลการวางแผนนโยบายการจัดการความรู้ศูนย์การเรียนรู้ ICT ชุมชน ตามความคิดเห็นของ
 แกนนำศูนย์การเรียนรู้ ICT ชุมชน โดยมีองค์ประกอบแผนยุทธศาสตร์การจัดการความรู้ศูนย์การ
 เรียนรู้ไอซีทีชุมชน กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ปี พ.ศ.2555-2558 ประกอบด้วย
 องค์ประกอบแผนยุทธศาสตร์ 4 องค์ประกอบ นำเสนอแกนนำศูนย์ฯ จำนวน 15 คน พบว่า

องค์ประกอบที่ 1 ที่มาและความสำคัญของแผนยุทธศาสตร์การจัดการความรู้ศูนย์การเรียนรู้
 ไอซีทีชุมชน กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ปี พ.ศ.2555-2558 แกนนำศูนย์ฯ แสดง
 ความคิดเห็นสอดคล้องกันทั้งหมดว่า มีความเหมาะสม

องค์ประกอบที่ 2 วิสัยทัศน์ พันธกิจ และเป้าประสงค์ของแผนยุทธศาสตร์การจัดการความรู้
 ศูนย์การเรียนรู้ไอซีทีชุมชน กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ปี พ.ศ.2555-2558 แกน
 นำศูนย์ฯ แสดงความคิดเห็นสอดคล้องกันทั้งหมดว่า มีความเหมาะสม

องค์ประกอบที่ 3 ยุทธศาสตร์ ตัวชี้วัด และเป้าหมาย การจัดการความรู้ศูนย์การเรียนรู้ไอซีที
 ชุมชน กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ปี พ.ศ.2555-2558 แกนนำศูนย์ฯ แสดงความ
 คิดเห็นสอดคล้องกันทั้งหมดว่า มีความเหมาะสม

องค์ประกอบที่ 4 แผนปฏิบัติการจัดการความรู้ศูนย์การเรียนรู้ไอซีทีชุมชน กระทรวง
 เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ปี พ.ศ.2555-2558 องค์ประกอบที่ 4 มีแผนปฏิบัติการใน 7
 ด้าน โดยภาพรวมอยู่เห็นด้วยในระดับมาก เรียงตามลำดับได้แก่ ด้านการสร้างและแสวงหาความรู้
 อยู่ในระดับมาก รองลงมา ด้านการบ่งชี้ความรู้ ด้านการเรียนรู้ ด้านการจัดการความรู้ให้เป็นระบบด้านการ
 แบ่งปันแลกเปลี่ยนความรู้ ด้านการเข้าถึงความรู้ และอันดับสุดท้าย ด้านการประมวลและกลั่นกรอง
 ความรู้

อภิปรายผล

การวางแผนนโยบายการจัดการความรู้ศูนย์การเรียนรู้ ICT ชุมชน เป็นการนำข้อมูลการใช้ประโยชน์ศูนย์ฯ ผลการดำเนินการของศูนย์ฯ ผลที่มีต่อการส่งเสริมการปรับโครงสร้างเศรษฐกิจและสังคมมาเปรียบเทียบกันระหว่างศูนย์ที่จัดตั้งระยะแรกกับศูนย์ที่จัดตั้งระยะที่สอง โดยนำข้อมูลมาจัดทำแผนยุทธศาสตร์การจัดการความรู้ศูนย์การเรียนรู้ ICT ชุมชน กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร คณะผู้วิจัยของอภิปรายผลการวิจัยดังต่อไปนี้

ผลการใช้ประโยชน์ศูนย์การเรียนรู้ ICT ชุมชน กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร จากผลการวิจัยพบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่จะเป็นคนรุ่นใหม่ เป็นหนุ่มสาวในพื้นที่เข้ามาเป็นอาสาสมัคร จบการศึกษาระดับปริญญาตรี เป็นเจ้าหน้าที่ของหน่วยงานอันเป็นที่ตั้งของศูนย์ฯ เป็นส่วนใหญ่ มีประสบการณ์ทำงานน้อย แต่ได้รับการอบรมทางด้านคอมพิวเตอร์และอินเทอร์เน็ตเกือบทุกคน ผลการใช้ประโยชน์ศูนย์การเรียนรู้ ICT ชุมชน ตามความเห็นของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยเฉพาะด้านการให้บริการอินเทอร์เน็ต ด้านเครื่องคอมพิวเตอร์ ส่วนด้านการฝึกอบรม และด้านการจัดเก็บข้อมูล อยู่ในระดับปานกลาง จากข้อมูลดังกล่าวเมื่อนำไปทำแผนการจัดการความรู้ก็พบว่า ศูนย์ฯ มีความเข้มแข็งในด้านการให้บริการอินเทอร์เน็ตและคอมพิวเตอร์เป็นจุดแข็งที่คนในท้องถิ่นได้เข้ามาใช้ประโยชน์ ในขณะที่การใช้ประโยชน์ในการฝึกอบรมยังไม่เต็มที่ โดยเฉพาะการจัดเก็บข้อมูลของศูนย์ฯ ยังไม่เป็นระบบและยังไม่มีแผนงานชัดเจนว่าจะจัดเก็บข้อมูลด้านใด การจัดทำแผนการจัดการความรู้จะช่วยให้เกิดความชัดเจนในบทบาทของศูนย์ฯ ในการจัดการข้อมูลท้องถิ่น ส่งเสริมการใช้ประโยชน์ของศูนย์ฯ ในการจัดเก็บข้อมูลได้อย่างเต็มที่ ขณะที่จีราวรรณ บุญเพิ่ม (2554) ปลัดกระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเห็นว่าการใช้ประโยชน์จากศูนย์การเรียนรู้ไอซีทีชุมชนควรเป็นไปตามหลักการบริหารแบบมีส่วนร่วม โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้แต่ละกระทรวงมีส่วนร่วมผลักดันให้มีการนำศูนย์การเรียนรู้ไอซีทีชุมชนไปต่อยอดองค์ความรู้ให้แก่ชุมชน ผลักดันให้ประเทศไทยเป็นสังคมอุดมปัญญาหรือสมาร์ทไทยแลนด์ (Smart Thailand) ด้วยการนำไอซีทีไปใช้เป็นฐานองค์ความรู้ในการพัฒนาเศรษฐกิจสร้างสรรค์ เช่น การสร้างมูลค่าเพิ่มจากภูมิปัญญาท้องถิ่น การเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของสินค้าโอท็อป การสร้างมูลค่าเพิ่มสินค้าเกษตร เป็นต้น

ผลการประเมินผลการดำเนินงานของศูนย์การเรียนรู้ ICT ชุมชนกระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร โดยรวม อยู่ในระดับปานกลาง มีเพียงด้านสถานที่เท่านั้นที่ได้รับการประเมินผลการดำเนินงานอยู่ในระดับมาก เนื่องจากทุกศูนย์ฯ จะมีความพร้อมในเรื่องอาคารสถานที่ซึ่งได้รับมอบจากชุมชนและท้องถิ่นที่ต่างก็ให้ความสำคัญในการจัดตั้งศูนย์ฯ จัดหาสถานที่ในการจัดตั้ง

ศูนย์ในแหล่งที่เป็นศูนย์กลางของชุมชนเช่น วัด โรงเรียน หน่วยราชการ องค์การบริหารส่วนตำบลและอาคารที่เป็นสาธารณประโยชน์ของชุมชน

ผลการดำเนินการในระดับรองลงมา อยู่ในระดับปานกลาง ได้แก่ ด้านบุคลากร ที่ยังมีปัญหาในเรื่องของบุคคลที่จะต้องเข้ามารับหน้าที่จะต้องเป็นผู้ที่เสียสละ เนื่องจากเป็นงานอาสาสมัครต้องทำงานด้วยจิตอาสา ไม่ได้รับค่าตอบแทนใดๆ จากการเข้าร่วมโครงการ ไม่มีผลประโยชน์และข้อผูกมัดให้กับบุคลากรให้เกิดความมั่นคงในการทำงานกับศูนย์ฯ และบุคลากรส่วนใหญ่ก็มีงานประจำของตนเอง ไม่สามารถทุ่มเทเวลาให้กับศูนย์ได้อย่างเต็มที่

ด้านข้อมูลองค์ความรู้ของศูนย์ที่คาดหวังว่าจะเป็นแหล่งเก็บข้อมูลความรู้ของท้องถิ่น ยังไม่มีการดำเนินการอย่างจริงจัง ขาดแผนงานในการดำเนินงาน ขอบเขตของการทำงานและวิธีการในการจัดการองค์ความรู้จากผู้รู้ ภูมิปัญญาท้องถิ่น ปราชญ์ชาวบ้าน และผู้ทรงความรู้ในชุมชนท้องถิ่น ยังไม่ได้ดำเนินการตามกรอบแนวคิดการจัดการของศูนย์ ทำให้ได้รับการประเมินผลอยู่ในระดับปานกลางและเป็นส่วนสำคัญของการต้องวางแผนนโยบายในการจัดการความรู้

ด้านการมีส่วนร่วมของชุมชนและผู้นำและด้านงบประมาณ เป็นเรื่องสำคัญในการดำเนินการของศูนย์ให้ประสบความสำเร็จ เพราะการมีส่วนร่วมของชุมชนเป็นหัวใจสำคัญของการขับเคลื่อนการทำงานของศูนย์ เนื่องจากศูนย์จัดตั้งขึ้นโดยการพิจารณาความพร้อมของชุมชนและผู้นำท้องถิ่นเป็นหลัก โดยไม่ได้รับการสนับสนุนงบประมาณจากกระทรวงไอซีที จะได้รับการสนับสนุนในรูปแบบของอุปกรณ์คอมพิวเตอร์ อินเทอร์เน็ต โดยไม่มีค่าตอบแทนให้กับบรรดาผู้ปฏิบัติงาน คณะกรรมการหรือหัวหน้าของศูนย์แต่ประการใด ทำให้การดำเนินโครงการจะต้องอาศัยความร่วมมือจากชุมชนเป็นหลัก โดยได้รับการสนับสนุนจากผู้นำในท้องถิ่น ส่วนงบประมาณการดำเนินงานของศูนย์ก็จะอาศัยคณะกรรมการของแต่ละศูนย์เป็นผู้จัดหารายได้และงบประมาณมาขับเคลื่อนการทำงานของศูนย์ โดยไม่ได้รับการสนับสนุนใดๆ จากกระทรวง จึงเป็นปัญหาในการดำเนินงานในทุกศูนย์ฯ เป็นภาระในการจัดหารายได้และงบประมาณเพื่อให้ศูนย์สามารถขับเคลื่อนภารกิจได้ต่อเนื่อง

ผลการส่งเสริมการปรับโครงสร้างเศรษฐกิจและสังคมของศูนย์การเรียนรู้ ICT ชุมชน กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้านพบว่าระดับมากทุกด้าน เนื่องจากบรรดาแกนนำและผู้ดูแลศูนย์ฯ ทุกแห่งจะให้ความสำคัญในด้านของเศรษฐกิจและสังคมในชุมชนของตนเอง มองเห็นว่าศูนย์ฯ เป็นส่วนหนึ่งของชุมชนที่มีส่วนในการส่งเสริมการปรับโครงสร้างเศรษฐกิจและสังคม ถ้าได้มีการนำเอาคอมพิวเตอร์และอินเทอร์เน็ตมาใช้อย่างเต็ม โดยเฉพาะในด้านยุทธศาสตร์และทิศทางการของศูนย์การเรียนรู้ ICT ชุมชน มีความเห็นในระดับมาก ในเรื่องของการบริหารของศูนย์เป็นการจัดการด้วยตนเองของชุมชน ทำให้ชุมชนได้รู้จักที่จะเรียนรู้ด้วยตนเอง ในด้านกระบวนการหลักเกี่ยวกับการบริหารจัดการศูนย์การเรียนรู้ ICT ชุมชน เป็นการทำงานที่โปร่งใสตรวจสอบได้ มีกระบวนการบริหารจัดการที่ยืดหยุ่น ชุมชน

สามารถคิดและทำได้ด้วยตนเอง เป็นการร่วมคิดร่วมทำร่วมตรวจสอบ ขณะที่ด้านกระบวนการหลักเกี่ยวกับการบริหารจัดการศูนย์การเรียนรู้ ICT ชุมชน อยู่ในระดับปานกลาง เนื่องจากกระบวนการหลักในการบริหารจัดการศูนย์ฯ ขาดการส่งเสริมกำลังใจให้กับผู้ปฏิบัติงาน ศูนย์ฯ ไม่มีระบบสวัสดิการใดๆ ให้กับผู้ปฏิบัติงาน ไม่มีค่าตอบแทน ไม่มีแผนการบริหารจัดการศูนย์ฯ ที่เป็นรูปธรรม ทำให้ผู้ปฏิบัติงานในการบริหารจัดการศูนย์ฯ ยังไม่สามารถลงไปมีบทบาทในการส่งเสริมการปรับโครงสร้างเศรษฐกิจและสังคมได้อย่างเต็มที่

ผลการเปรียบเทียบการใช้ประโยชน์ศูนย์การเรียนรู้ ICT ชุมชน กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารระหว่างศูนย์ที่จัดตั้งระยะแรกกับศูนย์ที่จัดตั้งระยะที่สอง โดยรวม พบว่าแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านเครื่องคอมพิวเตอร์ ด้านการฝึกอบรม และด้านการใช้บริการอินเทอร์เน็ต แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ เนื่องจากศูนย์ทุกแห่งได้รับเครื่องคอมพิวเตอร์ในจำนวนที่ใกล้เคียงกัน ยังมีสภาพใหม่และยังไม่เกิดปัญหาใดๆ รวมทั้งผู้ดูแลศูนย์ฯ ได้รับการฝึกอบรมจากกระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารอย่างสม่ำเสมอตลอดเวลาที่มีการจัดตั้งและดำเนินการ เมื่อเครื่องยังใหม่ เจ้าหน้าที่ได้รับการอบรมอินเทอร์เน็ตมีความเร็วสม่ำเสมอจึงไม่มีปัญหาในการใช้บริการอินเทอร์เน็ต ดังนั้นผลการใช้ประโยชน์ของศูนย์ไม่ว่าจะเป็นศูนย์ที่จัดตั้งในระยะแรกหรือระยะที่สองจึงไม่แตกต่างกัน แต่ด้านการจัดเก็บข้อมูล พบว่าแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยการจัดเก็บข้อมูลของศูนย์ทั้งสองระยะแตกต่างกันเนื่องจากศูนย์ฯ ในระยะแรกเป็นศูนย์ฯ ที่จัดตั้งขึ้นโดยเน้นการให้บริการอินเทอร์เน็ตเป็นหลัก ในขณะที่ศูนย์ที่จัดตั้งขึ้นภายหลังได้รับการฝึกเพิ่มเติมในด้านของการจัดเก็บข้อมูลชุมชนท้องถิ่นด้วย ทำให้ผลการใช้ประโยชน์ของศูนย์ฯ มีความแตกต่างกันในเรื่องของการดำเนินการของศูนย์ที่จัดตั้งขึ้นในแต่ละระยะ

ผลการเปรียบเทียบการประเมินผลการดำเนินงานของศูนย์การเรียนรู้ ICT ชุมชน กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ระหว่างศูนย์ที่จัดตั้งระยะแรก กับศูนย์ที่จัดตั้งระยะที่สอง พบว่าแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยพบว่าผลการดำเนินการใน 5 ด้านของศูนย์ มีความแตกต่างกัน 3 ด้านคือ ด้านบุคลากร ด้านข้อมูลองค์ความรู้และด้านการมีส่วนร่วมของชุมชนและผู้นำ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เนื่องจากการดำเนินการในระยะแรกของศูนย์บุคลากรแกนนำเป็นบุคลากรที่มาจากอาสาในการจัดตั้งศูนย์ เป็นการเข้ามาทำหน้าที่โดยการเสนอตัวเพื่อจัดตั้งศูนย์ จึงมีข้อมูลองค์ความรู้ที่ต้องการจะนำมาเผยแพร่และได้รับความร่วมมือในการดำเนินการเป็นอย่างดี ในขณะที่ไม่พบความแตกต่างใน 2 ด้านคือ ด้านสถานที่และด้านงบประมาณ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ เนื่องจากด้านสถานที่สำหรับศูนย์ที่จัดตั้งระยะแรกกับระยะที่สองได้รับการประเมินการจัดตั้งในรูปแบบเดียวกัน และไม่ได้รับงบประมาณใดๆ ในการดำเนินงาน

ทั้งเรื่องสถานที่และการจัดการ ทำให้ผลการเปรียบเทียบการดำเนินงานไม่พบความแตกต่างระหว่างการดำเนินงานทั้งสองระยะ

ผลการเปรียบเทียบการส่งเสริมการปรับโครงสร้างเศรษฐกิจและสังคมของศูนย์การเรียนรู้ ICT ชุมชน กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ระหว่างศูนย์ที่จัดตั้งระยะแรก กับศูนย์ที่จัดตั้งระยะที่สอง พบว่า แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ เนื่องจากการดำเนินงานของศูนย์การเรียนรู้ ICT ชุมชนยังอยู่ในระหว่างการจัดตั้งและขาดแนวทางในการดำเนินการที่ชัดเจนในการที่จะส่งเสริมการปรับโครงสร้างเศรษฐกิจและสังคมภายในชุมชน รวมทั้งการบริหารจัดการของศูนย์ทั้งระยะแรก และระยะที่สองก็ยังสามารถเริ่มต้นการดำเนินงานที่จะส่งเสริมงานของชุมชน เมื่อพิจารณาทางด้านพบว่า ด้านยุทธศาสตร์และทิศทางกระบวนการของศูนย์การเรียนรู้ ICT ชุมชน และด้านกระบวนการเกี่ยวกับการบริหารจัดการศูนย์การเรียนรู้ ICT ชุมชน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ อันเกิดจากการที่กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารก็ไม่ได้ดำเนินการในเชิงรุก ที่จะวางแผนยุทธศาสตร์และกำหนดทิศทางอันเป็นรูปธรรมในกระบวนการทำงานและการบริหารจัดการศูนย์ โดยปล่อยให้คณะกรรมการของศูนย์ดำเนินการได้อย่างอิสระ ไม่มีการควบคุมและวางกิจกรรมในเชิงพัฒนาชุมชนท้องถิ่น ทำให้ผลการส่งเสริมการปรับโครงสร้างต่อชุมชนไม่แตกต่างกัน แต่ด้านทิศทางและยุทธศาสตร์หลักในการสร้างศูนย์การเรียนรู้ ICT ชุมชน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เนื่องจากกลุ่มผู้ดำเนินการจัดตั้งศูนย์ในระยะแรกได้ผ่านประสบการณ์ต่างๆ ในการดำเนินการอย่างชัดเจน ทำให้ทราบทิศทางและยุทธศาสตร์ในการสร้างศูนย์การเรียนรู้ แต่ศูนย์ที่จัดตั้งในระยะหลังยังไม่เข้าใจหลักการและวัตถุประสงค์อย่างถ่องแท้ รวมทั้งยังไม่มีประสบการณ์ในการดำเนินงานมาก่อน ความเห็นในเรื่องทิศทางและยุทธศาสตร์จึงแตกต่างกัน

ผลการวางแผนนโยบายการจัดการความรู้ศูนย์การเรียนรู้ ICT ชุมชน ตามความคิดเห็นของแกนนำศูนย์การเรียนรู้ ICT ชุมชน โดยมีองค์ประกอบแผนยุทธศาสตร์การจัดการความรู้ศูนย์การเรียนรู้ไอซีทีชุมชน กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ปี พ.ศ.2555-2558 ประกอบด้วยองค์ประกอบแผนยุทธศาสตร์ 4 องค์ประกอบ แกนนำมีความเห็นว่าเหมาะสมในทุกองค์ประกอบ และเห็นด้วยกับร่างแผนนโยบายการจัดการความรู้ในระดับมาก เนื่องจากเป็นแผนนโยบายที่สามารถนำไปใช้ในการปฏิบัติจริงได้ หลายโครงการที่ปรากฏอยู่ในแผนก็เป็นโครงการที่มีการปฏิบัติอยู่แล้ว หรือเป็นโครงการนำร่องเพื่อจัดเป็นแนวปฏิบัติสำหรับศูนย์ รวมทั้งทรัพยากรภายในศูนย์ไม่ว่าจะเป็นเครื่องคอมพิวเตอร์และระบบอินเทอร์เน็ต ก็สามารถที่จะดำเนินการตามกรอบนโยบายได้ทันที ไม่ต้องการสนับสนุนเพิ่มเติม แผนการจัดการความรู้ทั้ง 7 ด้านก็เป็นกรอบการปฏิบัติของหลายหน่วยงานและเหมาะสมกับการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ เพราะหลายโครงการต้องอาศัยเทคโนโลยีสารสนเทศเป็นฐานในการจัดการความรู้

การยอมรับต่อแผนนโยบายการจัดการความรู้ส่วนหนึ่งมาจากแผนที่ใช้เป็นแผนยุทธศาสตร์ที่มีการวิเคราะห์องค์กร กำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจและเป้าหมายที่ชัดเจน ทำให้ผู้ปฏิบัติสามารถนำไปดำเนินการได้ เนื่องจากศูนย์ฯ ไม่ได้มีงบประมาณสนับสนุน ผู้ปฏิบัติล้วนแต่เป็นผู้มีจิตอาสาสามารถร่วมด้วยช่วยชุมชน การวางแผนนโยบายจึงไม่ปรากฏการใช้งบประมาณ แต่กำหนดหัวเรื่องในการจัดการความรู้ตามความคิดเห็นต่าง ๆ ที่ได้มาจากเหล่าแกนนำของศูนย์ฯ สะท้อนความมุ่งมั่นและการมีส่วนร่วมในการดำเนินการของศูนย์ฯ ภายใต้วางมือของชุมชน ที่มุ่งหวังจะให้ศูนย์ฯ เป็นแหล่งความรู้ของชุมชน เป็นแหล่งเรียนรู้ของบุตรหลานในท้องถิ่น การจัดการความรู้ชุมชนเพื่อคนท้องถิ่น และพร้อมจะแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับสังคมภายนอกผ่านศูนย์การเรียนรู้ไอซีทีชุมชน ถ้าทุกศูนย์สามารถดำเนินการจัดการความรู้ได้ตามกรอบนโยบาย ก็จะนำความเข้มแข็งให้กับชุมชนปรับเปลี่ยนให้ชุมชนเป็นสังคมอุดมด้วยความรู้ที่จะคงอยู่อย่างถาวรและยั่งยืนสืบไป

จากการศึกษาผลการดำเนินงานของศูนย์การเรียนรู้ ICTชุมชนต่อยุทธศาสตร์ทิศทาง และการบริหารจัดการศูนย์ฯ เพื่อการสร้างชุมชนเข้มแข็ง สรุปได้ว่า การมีศูนย์การเรียนรู้ ICT ชุมชนจะช่วยส่งเสริมให้เกิดสังคมอุดมปัญญาซึ่งมีส่วนสนับสนุนการปรับโครงสร้างสังคมของประเทศต่อไป

ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

คณะผู้วิจัยได้ทำการศึกษาวางแผนนโยบายการจัดการความรู้ศูนย์การเรียนรู้ ICT ชุมชน กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร มีข้อเสนอแนะจากการวิจัยดังต่อไปนี้

1. กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารสามารถนำแผนยุทธศาสตร์การจัดการความรู้ ศูนย์การเรียนรู้ ICT ชุมชน เป็นนโยบายในการดำเนินการของศูนย์ฯ เพื่อขับเคลื่อนการดำเนินการของศูนย์ฯ ให้เป็นในทิศทางที่เป็นแนวทางเดียวกัน อันจะส่งผลให้เกิดการปรับเปลี่ยนทางสังคมและเศรษฐกิจของชุมชน โดยอาศัยศูนย์ฯ เป็นฐานในการผลักดันให้เกิดการเปลี่ยนแปลง
2. กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารสามารถจัดทำแผนงบประมาณ และแผนปฏิบัติการของศูนย์การเรียนรู้ ICT ชุมชน โดยนำผลการใช้ประโยชน์และผลประเมินการใช้งานศูนย์เป็นข้อมูลในการสนับสนุนงบประมาณปรับปรุงการดำเนินการของศูนย์ให้เข้มแข็งและยั่งยืนสืบไป
3. ศูนย์การเรียนรู้ ICT ชุมชนสามารถนำแผนยุทธศาสตร์การจัดการความรู้ไปดำเนินการอย่างเป็นรูปธรรมได้โดยไม่ต้องรอกงบประมาณสนับสนุน โดยนำเอาองค์ความรู้ในชุมชนมาใช้ประโยชน์และแลกเปลี่ยนเรียนรู้เพื่อนำไปสู่การปรับเปลี่ยนทางสังคมและเศรษฐกิจของชุมชน
4. แผนการจัดการความรู้ศูนย์การเรียนรู้ ICT ชุมชนเป็นกิจกรรมหลักของศูนย์ฯ ปฏิบัติได้จริงตามบริบทที่เป็นอยู่ของศูนย์ฯ โดยบรรดาแกนนำสามารถนำเอาแนวคิดไปสู่การปฏิบัติโดยอาศัย

เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารภายในศูนย์ฯ ในการจัดการความรู้ จะทำให้ศูนย์ฯ เป็นแหล่งความรู้ชุมชนที่ใหญ่ที่สุดของประเทศ อันเนื่องจากการเชื่อมโยงกันของศูนย์ฯ ผ่านระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต ปรับเปลี่ยนสังคมและเศรษฐกิจของชุมชนสู่ยุคสารสนเทศอย่างแท้จริง

5. ในการจัดทำแผนนโยบายการจัดการความรู้ของศูนย์การเรียนรู้ ICT ชุมชน ควรมุ่งมั่นให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการบริหารศูนย์ฯ เพื่อชุมชนเล็งเห็นศูนย์ฯ เป็นแหล่งความรู้และเป็นแหล่งเรียนรู้ของบุตรหลานในท้องถิ่นอย่างยั่งยืนคู่กันชุมชนสืบไป

6. ในการพัฒนาศูนย์การเรียนรู้ ICT ชุมชนให้ได้ประโยชน์สูงสุดและยั่งยืนนั้น ชุมชนต้องมีส่วนร่วมและบทบาทหลักในการบริหารจัดการศูนย์ฯ ในการจัดทำแผนนโยบายการจัดการความรู้ศูนย์การเรียนรู้ ICT ชุมชน จึงควรหามาตรการที่สร้างจิตสำนึกให้ชุมชนและผู้นำชุมชนเห็นประโยชน์ที่ชุมชนจะได้รับและมองเห็นเป็นทรัพย์สินมีค่าของชุมชนก็ควรรักษาให้รุ่งเรืองต่อไป

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

ผลการวางแผนนโยบายการจัดการความรู้ศูนย์การเรียนรู้ ICT ชุมชน กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร คณะผู้วิจัยพบประเด็นที่น่าสนใจในการศึกษาวิจัยครั้งต่อไป ดังต่อไปนี้

1. ควรมีการศึกษาการวางแผนนโยบายการบริหารจัดการศูนย์การเรียนรู้ ICT ชุมชนในเชิงยุทธศาสตร์ โดยการกำหนดรูปแบบและกระบวนการในการบริหารทรัพยากรในศูนย์ฯ ให้สนับสนุนการขับเคลื่อนนโยบายของกระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร

2. ควรศึกษาติดตามและประเมินผลการวางแผนนโยบายการจัดการความรู้ศูนย์การเรียนรู้ ICT ชุมชน เมื่อมีการประกาศนโยบายลงสู่การปฏิบัติ

3. การวางแผนนโยบายการจัดการความรู้มุ่งไปสู่การนำประสบการณ์อันเป็นความรู้ดีมาสู่การจัดการให้เห็นเป็นความรู้แจ้ง การวิจัยครั้งต่อไปควรศึกษาวิธีการจัดการความรู้ของศูนย์การเรียนรู้ ICT ชุมชนของแต่ละภูมิภาคมีกระบวนการอย่างไร ในการนำเอาความรู้ที่มีอยู่ในตัวภูมิปัญญาท้องถิ่นปราชญ์ชาวบ้าน มาสู่ความรู้แจ้งแลกเปลี่ยนและเผยแพร่ผ่านระบบเครือข่าย

4. การจัดการความรู้โดยใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารของศูนย์ฯ ควรมีรูปแบบและกระบวนการอย่างไร เป็นสิ่งที่ควรศึกษาเพื่อช่วยในกระบวนการจัดการความรู้ของศูนย์ฯ โดยเฉพาะ

5. ควรวิจัยเพื่อขยายผลให้ครอบคลุมตามแผนของกระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร

6. ควรวิจัยเชิงลึกในประเด็นชุมชนและผู้ใช้ประโยชน์ของศูนย์การเรียนรู้ ICT ชุมชน ว่ามีการใช้งานอย่างไร เช่น การเกษตร วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี การศึกษา ศิลปวัฒนธรรม เป็นต้น

7. ควรวิจัยในการจัดทำโครงข่ายของศูนย์การเรียนรู้ ICT ชุมชน กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร

8. ควรวิจัยเชิงลึกถึงบทบาทของชุมชนและผู้ประโยชน์ของศูนย์การเรียนรู้ ICT ชุมชน ว่าควรมีแนวทางในการพัฒนาศูนย์ฯ ให้ยั่งยืนอย่างไร

9. ควรมีการวิจัยโดยใช้วิธีการประเมินการจัดการความรู้โดยใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารของศูนย์ตามตัวแบบที่หน่วยราชการและ ก.พ.ร.

